

УДК 796.01:159.947

Вивчення особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних спортивних ігор

Туріщева Л. В.¹, Гак А. О.²¹Харківська державна академія фізичної культури²Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація

Мета. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалення психологічного супроводу спортсменів, підвищення ефективності тренувального процесу та формування стійкої позитивної мотивації до занять спортом. Мета дослідження полягає у виявленні та порівнянні особливостей мотиваційної сфери спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Матеріал і методи. Методи дослідження: теоретичний аналіз наукової літератури, психодіагностичні методики (методика Б. Кретті, опитувальник спортивної мотивації SMS (Sport Motivation Scale)), анкетування, порівняльний та статистичний аналіз отриманих даних.

Результати. У ході емпіричного дослідження було виявлено, що для спортсменів командних видів спорту більш характерними є зовнішня та соціально-орієнтована мотивація, пов'язана з підтримкою команди, визнанням і досягненням спільного результату. Натомість у спортсменів індивідуальних видів спорту переважає внутрішня мотивація, орієнтована на саморозвиток, особисті досягнення та самореалізацію. Отримані результати підтверджують значущість урахування психологічних особливостей мотиваційної сфери спортсменів під час організації тренувальної та змагальної діяльності.

Висновки. Результати дослідження засвідчили, що у спортсменів командних видів спорту переважають зовнішня та соціально-орієнтована мотивація, тоді як у спортсменів індивідуальних видів спорту домінують внутрішня мотивація, прагнення до самореалізації та особистісного вдосконалення. Виявлені відмінності свідчать про необхідність диференційованого підходу до психологічного супроводу спортсменів залежно від специфіки виду спорту.

Ключові слова: спортивна мотивація; внутрішня мотивація; зовнішня мотивація; амотивація; командні види спорту; індивідуальні види спорту; спортивна діяльність.

Вступ

Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі психологічних чинників у спортивній діяльності, серед яких мотивація займає провідне місце. У сучасному спорті високі досягнення саме рівень мотивації значною мірою визначає ефективність тренувального процесу, стабільність результатів та психологічну стійкість спортсменів. Особливої уваги потребує порівняння мотиваційної сфери спортсменів командних та індивідуальних видів спорту, оскільки специфіка спортивної діяльності може

Abstract

A study of the characteristics of motivation among athletes in team and individual sports

L. Turishcheva, A. Gak

Purpose. The relevance of the study is determined by the need to improve psychological support for athletes, increase the effectiveness of the training process, and develop stable positive motivation for sports participation. The aim of the study is to identify and compare the characteristics of the motivational sphere of athletes in team and individual sports.

Material and Methods. Research methods: theoretical analysis of scientific literature, psychodiagnostic methods (B. Kretthi method, Sport Motivation Scale (SMS) questionnaire), surveys, comparative and statistical analysis of the obtained data.

Results. The empirical study revealed that athletes in team sports are more characterized by external and socially oriented motivation associated with team support, recognition, and achieving a shared result. In contrast, athletes in individual sports demonstrate a predominance of intrinsic motivation focused on self-development, personal achievements, and self-realization. The obtained results confirm the importance of considering the psychological characteristics of athletes' motivational sphere when organizing training and competitive activities.

Conclusions. The results of the study showed that athletes in team sports are dominated by extrinsic and socially oriented motivation, whereas athletes in individual sports are characterized by intrinsic motivation, a drive for self-realization, and personal development. The identified differences indicate the need for a differentiated approach to psychological support for athletes depending on the specifics of the sport.

Keywords: sports motivation; intrinsic motivation; extrinsic motivation; amotivation; team sports; individual sports; sports activity.

зумовлювати різні механізми формування мотивації. Це робить дослідження актуальним як у теоретичному, так і в практичному аспектах спортивної психології.

Мотивація є одним із ключових психологічних чинників, що забезпечують ефективність спортивної діяльності та досягнення високих результатів у спорті. У психології спорту мотивацію розглядають як сукупність внутрішніх і зовнішніх спонукань, які визначають спрямованість, активність та наполегливість спортсмена у процесі тренувальної й змагальної діяльності. Саме мотивація впливає

на бажання спортсмена вдосконалювати власні вміння, долати труднощі та досягати поставлених цілей (Тищенко, 2013). Проблема спортивної мотивації була предметом дослідження як зарубіжних, так і вітчизняних науковців, які вивчали її структуру, механізми формування та вплив на результативність спортивної діяльності (Khurtenko, & Bortun, 2019; Schüleret al., 2023). У працях дослідників особлива увага приділялася співвідношенню внутрішньої та зовнішньої мотивації, ролі особистісних потреб спортсмена, а також впливу умов спортивної діяльності на формування мотиваційної сфери особистості (Васконселос та ін., 2020; Семенович & Давидюк, 2023; Prudnikova, 2019; Standage, 2023).

На думку Н. В. Ковальчук, К. О. Шапар та О. В. Пleshакової (2018), важливу роль у спортивній діяльності відіграє внутрішня мотивація, яка проявляється через інтерес до спорту, задоволення від тренувального процесу, прагнення до самореалізації та особистісного розвитку спортсмена. Водночас зовнішня мотивація пов'язана з отриманням нагород, суспільним визнанням, підтримкою тренера, престижем і матеріальними заохоченнями. Дослідники підкреслюють, що гармонійне поєднання внутрішніх і зовнішніх мотивів сприяє формуванню стійкої мотиваційної сфери спортсмена, підвищує його зацікавленість у спортивній діяльності та забезпечує прагнення до досягнення високих результатів (Ковальчук та ін., 2018).

А. Х. Дейнеко та О. Ю. Насонкіна (2019) зазначають, що основними мотивами занять спортом є прагнення до перемоги, самоствердження, розвитку фізичних якостей, удосконалення спортивної майстерності, отримання позитивних емоцій та соціального визнання. Науковці підкреслюють, що рівень мотивації значною мірою визначає успішність спортсмена, його дисциплінованість, наполегливість і готовність до подолання фізичних та психологічних навантажень. Саме сформована мотиваційна сфера забезпечує стійкий інтерес до спортивної діяльності та сприяє досягненню високих результатів у спорті.

У сучасній психології спорту мотивація виконує спонукальну, регулятивну та підтримувальну функції. Вона забезпечує активність спортсмена, підтримує інтерес до тренувального процесу та спрямовує діяльність на досягнення спортивних результатів.

Спортивна мотивація є складною системою внутрішніх і зовнішніх спонукань, що визначають активність спортсмена, його ставлення до тренувального процесу та прагнення до досягнення високих результатів. У психології спорту виокремлюють різні види мотивації, які впливають на ефективність спортивної діяльності та рівень досягнень спортсменів (Панчук та ін., 2024).

Одним із ключових видів є внутрішня мотивація, що ґрунтується на інтересі до обраного виду спорту, задоволенні від процесу тренувань, прагненні до самовдосконалення та особистісного розвитку. Вона забезпечує позитивне емоційне ставлення до діяльності та формує стійку залученість спортсмена до занять спортом (Фольварочний & Лі, 2025). Зовнішня мотивація пов'язана з дією зовнішніх факторів, таких як нагороди, соціальне визнання, підтримка тренера і команди, престиж та матеріальні стиму-

ли. Вона часто виступає важливим доповненням внутрішніх мотивів і підтримує спортивну активність.

У структурі мотивації також виділяють позитивну та негативну мотивацію. Позитивна мотивація базується на прагненні досягнення успіху та самореалізації, тоді як негативна — на уникненні невдач і поразок. Найбільш ефективною для спортивної діяльності вважається саме позитивна мотивація (Іваненко & Окса, 2021).

Спортивна мотивація виконує низку функцій: спонукальну (активізація діяльності), регулятивну (підтримка дисципліни та контролю поведінки), підтримувальну (збереження інтересу в умовах навантажень) та цілеспрямувальну (орієнтація на досягнення результату).

Функціонування мотивації має специфічні особливості залежно від виду спортивної діяльності. У цьому контексті важливим є порівняння мотиваційної сфери спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Командні види спорту (футбол, волейбол, баскетбол) характеризуються високим рівнем соціальної взаємодії, кооперації та відповідальності перед групою. У таких умовах переважає соціально-орієнтована та зовнішня мотивація, пов'язана з командним результатом, визнанням і підтримкою оточення (Крижановська & Мірченко, 2019; Silva & Tonial, 2025).

Натомість індивідуальні види спорту (теніс, настільний теніс, бадмінтон) передбачають більшу автономність спортсмена та персональну відповідальність за результат. Тут домінує внутрішня мотивація, пов'язана із саморозвитком, досягненням індивідуальних цілей і самореалізацією (Якимчук, 2022; Standage & Ryan, 2020).

Таким чином, теоретичний аналіз засвідчує, що мотиваційна сфера спортсменів істотно варіює залежно від специфіки спортивної діяльності. Водночас наявні в літературі положення потребують емпіричної перевірки в умовах реальної спортивної практики з урахуванням різних типів спортивних ігор.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами і темами. Тема дослідження виконується в межах загальної наукової теми «Мобілізація особистісного ресурсу суб'єктів спортивної діяльності: вдосконалення технологій психолого-педагогічного супроводу» (тема кафедри педагогіки та психології Національного університету фізичного виховання і спорту України). Зв'язок дослідження з зазначеною науковою темою полягає у тому, що мотивація спортсменів розглядається як ключовий компонент особистісного ресурсу, який визначає ефективність спортивної діяльності, рівень психологічної стійкості та здатність до саморегуляції. Вивчення особливостей мотивації у спортсменів командних та індивідуальних видів спорту спрямоване на поглиблення наукових уявлень про механізми мобілізації особистісних ресурсів та вдосконалення технологій психолого-педагогічного супроводу спортсменів. Отримані результати можуть бути використані для розроблення практичних рекомендацій щодо розвитку мотиваційної сфери спортсменів та підвищення ефективності їхньої підготовки в освітньому процесі та спортивній діяльності.

Метою дослідження є виявлення та порівняння особливостей мотиваційної сфери спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-теоретичні підходи до розуміння спортивної мотивації.
2. Визначити основні види та функції мотивації у спортивній діяльності.
3. Виявити рівень внутрішньої, зовнішньої мотивації та амотивації у досліджуваних групах.
4. Провести порівняльний аналіз мотиваційних особливостей спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Матеріали та методи

У процесі дослідження було використано комплекс методів: теоретичний аналіз та узагальнення наукової літератури з проблеми мотивації у спорті; психодіагностичні методики: методика Б. Кретті (оцінка мотиваційних факторів тренувальної діяльності); опитувальник спортивної мотивації SMS (Sport Motivation Scale); порівняльний аналіз отриманих емпіричних даних; методи математико-статистичної обробки результатів (обчислення середніх значень).

З метою уточнення та порівняння особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних видів спорту було проведено емпіричне дослідження, спрямоване на виявлення відмінностей у структурі мотиваційної сфери двох груп спортсменів. Дослідження дозволило проаналізувати домінуючі мотиваційні тенденції та порівняти рівень внутрішньої, зовнішньої мотивації та амотивації у представників різних видів спортивної діяльності.

У дослідженні взяли участь 73 спортсмени віком 18–23 роки, з яких 42 особи – представники командних спортивних ігор та 31 особа – представники індивідуальних спортивних ігор.

Емпіричне дослідження відмінностей мотивації спортсменів у командних та індивідуальних спортивних іграх було організоване на базі провідних закладів вищої освіти фізкультурного профілю України, зокрема Харківської державної академії фізичної культури, Харківського державного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (факультет фізичного виховання і спорту) та Національного університету фізичного виховання і спорту України.

У ході емпіричного дослідження були використані такі методи:

1. Методика Б. Кретті (оцінка мотиваційних факторів тренувальної діяльності). Спортсменам пропонувалося оцінити за десятибальною шкалою різні чинники, що впливають на ефективність їхніх тренувань (інтерес до спорту, прагнення до перемоги, схвалення тренера, матеріальні стимули тощо).

2. Опитувальник спортивної мотивації SMS (Sport Motivation Scale). Методика дозволила визначити рівень: внутрішньої мотивації; зовнішньої мотивації; амотивації.

Для статистичної обробки результатів було використано методи описової статистики та порівняльного аналізу. Зокрема, обчислювалися середні значення показників мотивації у спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Опитування проводилося у стандартних умовах, індивідуально або в малих групах, з дотриманням принципу добровільної участі та анонімності.

Дослідження проводилося у три етапи:

- 1) інструктаж учасників та збір даних про спортивну спеціалізацію;
- 2) заповнення опитувальників та виконання шкалювання за методикою Б. Кретті;
- 3) обробка та порівняльний аналіз отриманих результатів між двома групами спортсменів.

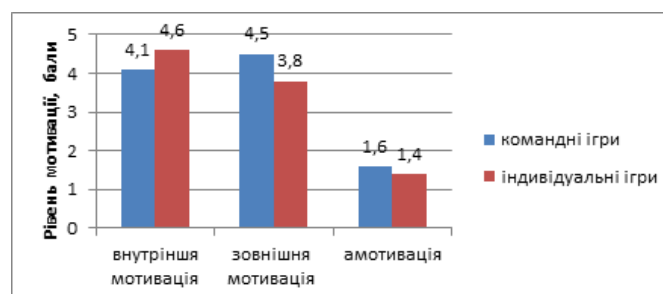
Всі учасники дали свою згоду на участь в дослідженні, були проінформовані про його мету, процедури тестування та можливість відкликати свою згоду в будь-який час і з будь-якої причини. Дослідження виконано відповідно до Гельсінської декларації ВМА «Етичні принципи проведення медичних досліджень за участю людини».

Результати та їх обговорення

Проведене дослідження та використання комплексу психодіагностичних методик дозволили виявити специфіку мотиваційної сфери спортсменів різних видів спортивної діяльності. Аналіз отриманих даних дав можливість встановити певні відмінності між представниками командних та індивідуальних спортивних ігор. Для наочності результати дослідження представлені у вигляді таблиць і діаграм, які демонструють порівняльну структуру мотиваційних показників у спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

Таблиця 1. Результати дослідження особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних спортивних ігор за методикою SMS (Sport Motivation Scale)

Показник	Командні ігри	Індивідуальні ігри
Внутрішня мотивація (бал)	4,1	4,6
Зовнішня мотивація (бал)	4,5	3,8
Амотивація (бал)	1,6	1,4

Рис. 1. Результати дослідження особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних спортивних ігор за методикою SMS (Sport Motivation Scale)

Отримані дані свідчать про наявність чітких відмінностей у мотиваційній структурі спортсменів двох груп.

У спортсменів командних видів спорту спостерігається вищий рівень:

- соціального схвалення (8,6 бала);
- командної взаємодії (9,1 бала);
- зовнішньої мотивації (4,5 бала за SMS).

Таблиця 2. Результати дослідження особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних спортивних ігор за методикою Б. Кретті (10-бальна шкала)

Мотиваційний фактор	Командні ігри	Індивідуальні ігри
Прагнення до перемоги (бал)	8,2	8,7
Соціальне схвалення (бал)	8,6	6,9
Командна взаємодія (бал)	9,1	5,4
Самореалізація (бал)	7,3	8,8
Матеріальна мотивація (бал)	6,5	6,2

Це свідчить про значну роль колективу, командної підтримки та соціального середовища у формуванні мотивації. У спортсменів індивідуальних спортивних ігор домінують:

- внутрішня мотивація (4,6 бала за SMS);
- самореалізація (8,8 бала);
- прагнення до перемоги (8,7 бала).

Результати дослідження вказують на більш виражену орієнтацію на особистий результат та індивідуальну відповідальність за досягнення.

Проведене емпіричне дослідження дозволило виявити суттєві відмінності у структурі мотиваційної сфери спортсменів командних та індивідуальних видів спорту.

У спортсменів командних видів спорту мотиваційна сфера характеризується переважанням соціально-орієнтованих чинників. Провідне місце займають мотиви взаємодії з командою, почуття приналежності до групи, а також прагнення до колективного результату. Значущу роль відіграють зовнішні стимули – схвалення тренера, підтримка партнерів по команді та соціальне визнання досягнень. Таким чином, мотивація у цій групі значною мірою має зовнішньо-соціальний характер, де успіх сприймається як результат спільної діяльності.

Натомість у спортсменів індивідуальних видів спорту мотиваційна сфера відрізняється домінуванням внутріш-

ніх чинників. Основними виступають прагнення до самореалізації, особистого вдосконалення та досягнення індивідуального результату. Високий рівень відповідальності за власні досягнення формує стійку внутрішню мотивацію, що базується на інтересі до тренувального процесу та особистісному розвитку.

Порівняльний аналіз показує, що у спортсменів індивідуальних видів спорту більш виражена автономність мотивації, тоді як у спортсменів командних видів спорту мотивація значною мірою залежить від соціального середовища та групової динаміки.

Отримані результати підтверджують положення сучасної спортивної психології про те, що специфіка виду спорту визначає провідні мотиваційні детермінанти діяльності спортсмена. Командні види спорту формують переважно соціально-колективну мотивацію, тоді як індивідуальні – особистісно-досягальну та внутрішньо мотивовану систему спонукань.

Результати за методикою Б. Кретті та опитувальником SMS дозволили окремо охарактеризувати особливості мотиваційної сфери спортсменів обох груп. Водночас для більш глибокого розуміння структури спортивної мотивації доцільним є аналіз взаємозв'язку між показниками, отриманими за двома методиками.

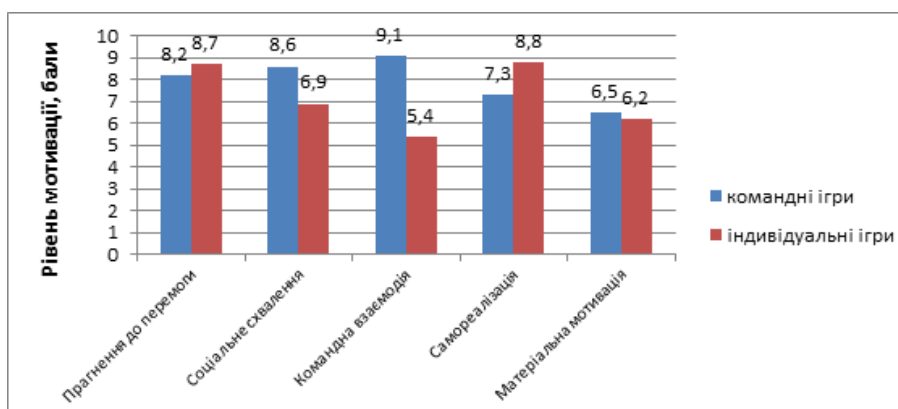
Результати статистичного аналізу підтвердили наявність відмінностей у мотиваційній сфері спортсменів залежно від специфіки спортивної діяльності. У представників командних видів спорту вищими виявилися показники зовнішньої мотивації, тоді як у спортсменів індивідуальних видів спорту переважала внутрішня мотивація та орієнтація на самореалізацію.

Виявлені особливості мотиваційної сфери спортсменів стали підґрунтям для розробки рекомендацій, спрямованих на підтримку та розвиток ефективної спортивної мотивації у представників різних видів спорту.

Для спортсменів командних видів спорту.

1. Посилювати розвиток внутрішньої мотивації через усвідомлення особистого внеску в командний результат.

2. Використовувати індивідуальні цілі в межах командних завдань для підвищення особистої відповідальності.

Рис. 2. Результати дослідження особливостей мотивації спортсменів командних та індивідуальних спортивних ігор за методикою Б. Кретті (10-бальна шкала)

3. Розвивати навички саморегуляції та самоконтролю, щоб зменшити надмірну залежність від зовнішнього схвалення.

4. Підтримувати позитивний психологічний клімат у команді для підвищення згуртованості та стійкості мотивації.

5. Застосовувати елементи психологічного тренінгу для формування впевненості та мотивації до досягнення спільного результату.

Для спортсменів індивідуальних видів спорту.

Підтримувати та розвивати внутрішню мотивацію через постановку особистісно значущих цілей.

1. Формувати стійкість до стресу та невдач через розвиток психологічної витривалості.

2. Використовувати самоконтроль і самооцінку як основні інструменти регуляції спортивної діяльності.

3. Уникати надмірної концентрації лише на результаті, підсилюючи орієнтацію на процес тренування.

4. Залучати елементи ментальної підготовки (візуалізація, самонавіювання, рефлексія).

Висновки

1. Теоретичний аналіз проблеми дозволив встановити, що спортивна мотивація є складною багаторівневою системою внутрішніх і зовнішніх спонукань, яка визначає спрямованість, активність та ефективність діяльності спортсмена. Виявлено, що мотивація у спорті виконує спонукальну, регулятивну, підтримувальну та цілеспрямовуючу функції, забезпечуючи стабільність тренувального процесу та досягнення спортивних результатів.

2. Емпіричне дослідження засвідчило наявність відмінностей у мотиваційній сфері спортсменів командних та індивідуальних видів спорту. У спортсменів командних

видів спорту (футбол, волейбол, баскетбол) переважають соціально-орієнтовані мотиви, зокрема потреба у взаємодії з командою, підтримка тренера та соціальне схвалення, що зумовлює домінування зовнішньої мотивації. У спортсменів індивідуальних видів спорту (великий теніс, настільний теніс, бадмінтон) домінують внутрішні мотиваційні чинники, пов'язані із самореалізацією, особистісним розвитком та прагненням до досягнення індивідуального результату.

3. Порівняльний аналіз показав, що мотиваційна структура спортсменів значною мірою залежить від специфіки виду спортивної діяльності та умов її здійснення.

4. Отримані результати підтверджують необхідність урахування особливостей мотивації при побудові тренувального процесу та психологічного супроводу спортсменів різних спеціалізацій.

Перспективи подальших досліджень у межах проблеми мотивації спортсменів у командних та індивідуальних спортивних іграх пов'язані з поглибленим вивченням механізмів формування та розвитку мотиваційної сфери в умовах різних видів спортивної діяльності.

Доцільним є подальше дослідження динаміки мотивації спортсменів на різних етапах спортивної підготовки, впливу тренерського стилю та соціально-психологічного клімату команди на рівень мотивації, а також взаємозв'язку мотивації з показниками психологічної стійкості, саморегуляції та мобілізації особистісного ресурсу.

Окремий інтерес становить розроблення та апробація психолого-педагогічних технологій, спрямованих на підвищення мотивації спортсменів, зокрема через індивідуалізовані програми психологічного супроводу, тренінгові методи та засоби розвитку внутрішньої мотивації досягнення.

Конфлікт інтересів

Автори заявляють, що конфлікту інтересів немає.

Джерела фінансування

Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Отримано: 04.03.2026; Прийнято: 15.04.2026

Опубліковано: 30.05.2026

Список літератури

- Васконселос, Д., Паркер, П. Д., Хілланд, Т., Чінееллі, Р., Оуен, К. Б., Капсал, Н., Лі, Дж., Антчак, Д., Нтуманіс, Н., Раян, Р. М., & Лонсдейл, К. (2020). Self-determination theory applied to physical education: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, 112(7), 1444–1469. <https://doi.org/10.1037/edu0000420>
- Дейнеко, А. Х., & Насонкіна, О. Ю. (2019). Особливості формування процесу мотивації як значущої частини психологічної підготовки у спорті. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 4, 26–30.
- Іваненко, В.В., & Окса, М.М. (2021). Особливості мотивації спортивної діяльності студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 75(1), 156–161. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-1.30>
- Ковальчук, Н. В., Шапар, К. О., & Плешакова, О. В. (2018). Формування

References

- Vaskonsellos, D., Parker, P. D., Hilland, T., Chinelli, R., Ouen, K. B., Kapsal, N., Li, Dzh., Antchak, D., Ntumanis, N., Rajan, R. M., & Lonsdejl, K. (2020). Self-determination theory applied to physical education: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Educational Psychology*, no 112(7), 1444–1469. <https://doi.org/10.1037/edu0000420> [in Ukrainian].
- Dejneko, A.H., & Nasonkina, O.Ju. (2019). Osoblyvosti formuvannja procesu motyvacii' jak znachushhoi' chastyny psihologichnoi' pidgotovky u sporti [Features of the formation of the motivation process as a significant part of psychological training in sports]. *Naukovyj chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [The Scientific Journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University], no 4, 26–30. [in Ukrainian].
- Ivanenko, V.V., & Oksa, M.M. (2021). Osoblyvosti motyvacii' sportyvnoi' dijal'nosti studentiv [Features of motivation for students' sports activities]. *Pedagogika formuvannja tvorchoi' osobystosti u vyshnij i zagal'noosvitnij shkolah* [Features of motivation for students' sports activities], no75(1), 156–161. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-1.30> [in Ukrainian].

- мотивації зайняття спортом у сучасній молоді. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 1(95), 33–36.
- Крижановська, З., & Мірченко, С. (2019). Мотиваційний компонент самореалізації в спортивній діяльності. *Психологія: реальність і перспективи*, 12, 127–130. https://doi.org/10.35619/prap_rv.vi12.61
- Панчук, А. П., Панчук, І. В., Бутенко, Т. В., & Семенович, С. В. (2024). Особливості мотивації у спортивному тренуванні. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 2, 123–127. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).28](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).28)
- Семенович, С., & Давидюк, І. (2023). Мотивація у спорті: дослідження сучасного освітнього ландшафту. *Вища освіта України*, 4(91), 57–63. [https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4\(91\).08](https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4(91).08)
- Тищенко, В. О. (2013). Мотивація самореалізації в спорті. *Наука і освіта*, 4, 214–217.
- Фольварочний, І., Ву, Ю., & Лі, Ч. (2025). Теоретичні аспекти формування мотивації веслувальників в академічному веслуванні та каное. *Sport Science Spectrum*, 2, 60–66. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-2-9>
- Якимчук, І. В. (2022). Формування мотивації в спортивній діяльності. У *Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини*: матеріали VI інтернет-конференції. Одеса, 213–218.
- Khurtenko, O. V., & Bortun, B. O. (2019). Strukturni osoblyvosti formuvannya motyvatsii do zaniat sportom u studentiv [Structural features of the formation of motivation for sports in students]. *Teoriia i praktyka suchasnoi psykholohii – Theory and Practice of Modern Psychology*, 2(1), 119–123.
- Prudnikova, M. (2019). Motyvatsiia do zaniat sportom na pochatkovykh etapakh trenuvannya. *Osnovy pobudovy trenuvalnoho protsesu v tsyklichnykh ta ekstremalnykh vyдах sportu*. Kharkiv, 205–208.
- Schüler, J., Wolff, W., & Duda, J. L. (2023). Intrinsic motivation in the context of sports. In *Sport and exercise psychology: theory and application*, 171–192. Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-03921-8_8
- Silva, Y.J.B., & Toniai, A.G.S. (2025). Motivational determinants and their influence on the performance of elite athletes: An integrative review. *Research, Society and Development*, 14(12), e120141250397. <https://doi.org/10.33448/rsd-v14i12.50397>
- Standage, M. (2023). Self-determination theory applied to sport. In R. Ryan (Ed.), *The Oxford handbook of self-determination theory*, 701–723. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197600047.013.35>
- Standage, M., & Ryan, R. M. (2020). Self-determination theory in sport and exercise. *Handbook of sport psychology*, 37–56. <https://doi.org/10.1002/9781119568124.ch3>
- Koval'chuk, N. V., Shapar, K. O., & Pleshakova, O. V. (2018). Formuvannya motyvatsii' zajnjattja sportom u suchasnij molodi [Formation of motivation for sports among modern youth]. *Naukovyj chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [The Scientific Journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University], no1(95), 33–36. [in Ukrainian].
- Kryzhanov's'ka, Z., & Mirchenko, S. (2019). Motyvatsijnyj komponent samorealizacii' v sportyvnij dijaj'nosti [Motivational component of self-realization in sports activity]. *Psyhologija: real'nist' i perspektivy* [Psychology: Realism and Perspectives], no12, 127–130. https://doi.org/10.35619/prap_rv.vi12.61 [in Ukrainian].
- Panchuk, A. P., Panchuk, I. V., Butenko, T. V., & Semenovych, S. V. (2024). Osoblyvosti motyvatsii' u sportyvnomu trenuvanni [Features of motivation in sports training]. *Naukovyj chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova* [The Scientific Journal of the M. P. Dragomanov National Pedagogical University], no2, 123–127. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).28](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).28) [in Ukrainian].
- Semenovych, S., & Davydjuk, I. (2023). Motyvatsiia u sporti: doslidzhennja suchasnoho osvity'ogo landshaftu [Motivation in sports: Research of the modern educational landscape]. *Vyshha osvita Ukrainy Higher education in Ukraine* [Higher education in Ukraine], no4(91), 57–63. [https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4\(91\).08](https://doi.org/10.32782/NPU-VOU.2023.4(91).08) [in Ukrainian].
- Tyshhenko, V. O. (2013). Motyvatsiia samorealizacii' v sporti [Motivation of self-realization in sports]. *Nauka i osvita* [Nauka i Osvit], no 4, 214–217. [in Ukrainian].
- Fol'varochnyj, I., Vu, Ju., & Li, Ch. (2025). Teoretychni aspekty formuvannya motyvatsii' vesluval'nykiv v akademichnomu vesluvanni ta kanoe [Theoretical aspects of developing motivation among rowers in academic rowing and canoeing]. *Sport Science Spectrum*, no 2, 60–66. <https://doi.org/10.32782/spectrum/2025-2-9> [in Ukrainian].
- Jakymchuk, I. V. (2022). Formuvannya motyvatsii' v sportyvnyj dijaj'nosti [Developing Motivation in Sport]. U *Suchasni problemy fizychnogo vyhovannya, sportu ta zdorov'ja ljudyny* [In Contemporary Issues in Physical Education, Sport and Human Health: Proceedings of the 6th Online Conference]: materialy VI internet-konferencii' [Odesa, 213–218. [in Ukrainian].
- Khurtenko, O. V., & Bortun, B. O. (2019). Strukturni osoblyvosti formuvannya motyvatsii do zaniat sportom u studentiv [Structural features of the formation of motivation for sports in students]. *Teoriia i praktyka suchasnoi psykholohii – Theory and Practice of Modern Psychology*, no 2(1), 119–123.
- Prudnikova, M. (2019). Motyvatsiia do zaniat sportom na pochatkovykh etapakh trenuvannya. *Osnovy pobudovy trenuvalnoho protsesu v tsyklichnykh ta ekstremalnykh vyдах sportu*. Kharkiv, 205–208.
- Schüler, J., Wolff, W., & Duda, J. L. (2023). Intrinsic motivation in the context of sports. In *Sport and exercise psychology: theory and application*, 171–192. Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-03921-8_8
- Silva, Y.J.B., & Toniai, A.G.S. (2025). Motivational determinants and their influence on the performance of elite athletes: An integrative review. *Research, Society and Development*, no 14(12), e120141250397. <https://doi.org/10.33448/rsd-v14i12.50397>
- Standage, M. (2023). Self-determination theory applied to sport. In R. Ryan (Ed.), *The Oxford handbook of self-determination theory*, 701–723. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197600047.013.35>
- Standage, M., & Ryan, R. M. (2020). Self-determination theory in sport and exercise. *Handbook of sport psychology*, 37–56. <https://doi.org/10.1002/9781119568124.ch3>

Відомості про авторів / Information about the Authors

Туріщева Людмила Василівна:

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології Харківської державної академії фізичної культури: вул. Клочківська 99, Харків, 61058, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-3265-2666>,
tyrlusvas@gmail.com

Lyudmila Turishcheva:

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Pedagogy and Psychology, Kharkiv State Academy of Physical Culture: 99 Klochkivska Street, Kharkiv, 61058, Ukraine.

Гак Антон Олександрович:

аспірант, викладач кафедри педагогіки та психології Національного університету фізичного виховання і спорту України, вул. Фізкультури 1, Київ, 03150, Україна.

<https://orcid.org/0009-0009-5968-6557>,
gakanton@gmail.com

Anton Hak:

PhD student and lecturer at the Department of Pedagogy and Psychology, National University of Physical Education and Sport of Ukraine, 1 Fizkultury Street, Kyiv, 03150, Ukraine.